

ส่วนที่ ๑

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๕๒ และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้มีการกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลอย่างกว้างขวาง และครอบคลุมภารกิจในการบริหารจัดการบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่

อย่างไรก็ดีแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงเทศบาลจะมีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่รวมถึงเทศบาลเองยังคงมีทรัพยากรจำกัด ทั้งทรัพยากรบุคคลงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ดังนั้น เพื่อให้ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” ซึ่งในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยน เป็น “แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา” และ “แผนพัฒนาสามปี” จึงถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีความโปร่งใส ตลอดจนสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ นอกจากแผนพัฒนาดังกล่าวข้างต้นจะเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญต่อการบริหารทรัพยากรของท้องถิ่นแล้ว ยังมีความสำคัญคือ (๑) เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (๒) ทำให้เกิดการยอมรับแนวคิดใหม่ๆ เข้ามาในองค์กร (๓) ทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา (๔) เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน (๕) ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการทำงาน

จากที่กล่าวข้างต้น แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาที่ดีเท่าไรก็ตาม แต่หากไม่สามารถบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้ ไม่สามารถที่จะบ่งบอกถึงความสำเร็จของแผนพัฒนาได้ “ระบบการติดตามประเมินผล” จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและเป็นตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเป็นไป ตามหรือบรรลุเป้าหมายหรืออย่างไร เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข หรือขยายขอบเขตการดำเนินงาน หรือมุ่งเน้นการพัฒนาในด้านใด หรือแม้แต่ยุติการดำเนินงานแผนงานโครงการดังกล่าว

๒. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

๑. เพื่อดำเนินการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ในช่วงระยะเวลา ๑ ปี ตามแผนพัฒนาฯ ว่าเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ได้นำไปปฏิบัติและสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางดำเนินการเพียงใด สามารถดำเนินการได้ผลผลิตและผลลัพธ์ตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร รวมถึงปัญหาอุปสรรคและปัจจัยแห่งความสำเร็จหรือวิธีการดำเนินงานที่จะสามารถดำเนินงานให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดตามนโยบายที่ผู้บริหารได้แถลงไว้ต่อสภาฯ

๒. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และแนวทางสู่การปรับนโยบายที่เหมาะสมในระยะต่อไป

๓. เพื่อจัดทำรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน

๓. เป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่คาดหวังจะได้รับ

๓.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

๑. ได้ข้อมูลและผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะจันทร์

๒. ได้ข้อมูลจากการตรวจและติดตามผลความก้าวหน้าในการบริหารจัดการแผนพัฒนาตามแผนงานโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว

๓. จัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ จำนวน ๑๐ เล่ม

๓.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

สามารถที่จะบ่งชี้ได้ว่าแผนงานโครงการที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนานั้น สามารถนำไปปฏิบัติหรือมีการปฏิบัติตามนั้นหรือไม่ อย่างไร หรือแผนงานโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ให้ผลเป็นอย่างไรนำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งยังสามารถทราบถึงความสอดคล้องในการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งจะสามารถนำผลการติดตาม/ประเมินผล หรือข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ไปปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติโครงการหรือวางแผนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

๔. กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

๔.๑ กรอบในการติดตามและประเมินผล

ด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดแผนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒๙ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลพัฒนา

(๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

(๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและปิดประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบฯ ต้องกำหนดแนวทาง วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล โดยให้มีการประชุมกำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลและออกพื้นที่สุ่มตรวจติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินงานเพื่อการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลและใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของเทศบาล ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบฯ และการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ให้สอดคล้องกับ

ปัญหา ความต้องการและแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับพื้นที่และสถานการณ์ภายนอก จึงต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ขึ้น และสรุปรายงานผลเสนอต่อนายกเทศมนตรี เพื่อนายกเทศมนตรีเสนอต่อสภาเทศบาล คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในเขตเทศบาลโดยทั่วกันตามลำดับต่อไป โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ ได้กำหนดกรอบแนวทางในภาพรวมไว้ดังนี้

๑. การติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม

รายไตรมาส

(๑) ไตรมาสที่ ๑	(เดือน ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๕๘)
(๒) ไตรมาสที่ ๒	(เดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙)
(๓) ไตรมาสที่ ๓	(เดือน เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๙)
(๔) ไตรมาสที่ ๔	(เดือน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๙).

ระยะ ๒ เดือน

- (๑) เดือน ตุลาคม ๒๕๕๘ - มีนาคม ๒๕๕๙

๒. การติดตามผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม แบ่งเป็น ๒ ระยะ ประกอบด้วย

๒.๑ ระยะก่อนการดำเนินโครงการ

๒.๑.๑ หลังจากที่ได้รับอนุมัติงบประมาณตามโครงการที่ส่วนราชการอนุมัติจากผู้บริหารแล้ว ให้สำเนาโครงการ/กิจกรรม ส่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการติดตามและประเมินผลฯ สำนักปลัดเทศบาล

๒.๒ ระหว่างการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม

๒.๒.๑ เมื่อดำเนินการโครงการ/กิจกรรมแล้วเสร็จ ให้แต่ละส่วนราชการเจ้าของโครงการ สำเนาเอกสารการเบิกจ่ายทุกรายการ ส่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการติดตามและประเมินผลฯ สำนักปลัดเทศบาล

๒.๒.๒ ก่อนดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ให้ส่วนราชการเจ้าของโครงการจัดทำแบบประเมินโครงการ เพื่อสรุปและประเมินผลโครงการ แล้วให้สำเนาสรุปข้อมูลผลการดำเนินงาน พร้อมเอกสารตามความเหมาะสม รวบรวมส่งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการติดตามและประเมินผลฯ สำนักปลัดเทศบาล

๕. กระบวนการทำงาน

๕.๑ องค์ประกอบของการทำงาน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลฯ โดยให้ประกอบด้วยบุคลากรจากฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ ประกอบด้วย

๑. นายน้อย พวงสิน	สมาชิกสภาเทศบาล	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวยุพิน เกษมสร้อย	สมาชิกสภาเทศบาล	กรรมการ
๓. นางบัวไหล อาสนานิ	สมาชิกสภาเทศบาล	กรรมการ
๔. นายวิชัย สุวรรณ	ผู้แทนประชาคม	กรรมการ

๕. นางสมหมาย ทองคำฟู	ผู้แทนประชาคม	กรรมการ
๖. ปลัดอำเภอเกาะจันทร์	ผู้แทนประชาคม	กรรมการ
๗. ท้องถิ่นอำเภอเกาะจันทร์	ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กรรมการ
๘. นางสาวเกลี้ยง จันทร์ทอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายปิงอ้ว เลิศกิจเจริญผล	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการกองคลัง	ผู้แทนหัวหน้าส่วนการบริหาร	กรรมการ
๑๑. หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	ผู้แทนหัวหน้าส่วนการบริหาร	กรรมการ

๕.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะยาวและแผนการดำเนินงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการใช้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความโปร่งใส เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชน ถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีสักเพียงไรก็ตามแต่หากไม่สามารถบังคับถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้ ก็ไม่สามารถที่จะบ่งบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้

ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องมีเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบการดำเนินงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร ซึ่ง “ระบบติดตาม” และ “ระบบประเมินผล” จะเป็นเครื่องมือในการนำข้อมูลต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหรือแม้แต่ยุติการดำเนินงานโดยเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลมี ดังนี้

แบบที่ ๑ การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายไตรมาส และระยะ ๖ เดือน

แบบที่ ๓/๑ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

แบบที่ ๓/๒ แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของเทศบาลตำบลเกาะจันทร์

(แบบที่ ๑ - ๓/๒ แบบท้ายภาคผนวก)

๖. สรุปผลการติดตามและประเมินในภาพรวม

๖.๑ ข้อสังเกตในภาพรวม

๖.๑.๑ ด้านแผนงานโครงการ

ถึงแม้ว่าในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ เทศบาลตำบลเกาะจันทร์ โดยเฉพาะหน่วยงานกองช่าง จะได้ให้ความสำคัญและเข้มงวดกับผู้รับเหมาในการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์โครงการที่จะดำเนินการแล้วก็ตามแต่จากการออกติดตามและประเมินผลฯ ของคณะทำงานฯ ยังคงพบว่าการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบเท่านั้น ไม่อาจสื่อให้ประชาชนได้ทราบหรือได้รับรู้อย่างแท้จริง

๖.๑.๒ ด้านกระบวนการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

ตามแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) ของเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ในปี ๒๕๕๙ พบว่ามีจำนวนโครงการในแผนพัฒนา จำนวน ๙๗ โครงการ และสามารถแปลงไปสู่การดำเนินการจริงได้ทั้งหมด จำนวน ๕๙ โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๒ ของจำนวนโครงการทั้งหมดซึ่งเมื่อตรวจสอบ

แผนงานโครงการตามแผนพัฒนาแล้ว พบว่าสาเหตุที่มีการดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่ได้วางไว้มีความเป็นไปได้ได้น้อยนั้น เนื่องมาจากข้อจำกัดด้านงบประมาณโดยเฉพาะโครงการเพื่อการลงทุนหรือโครงการพัฒนานั้นพบว่าในแต่ละปีเทศบาลมีการจัดสรรงบประมาณแค่เพียงมีงบประมาณ ๓-๕ ล้านบาทเท่านั้นเอง

๖.๒ สภาพปัญหาและข้อชี้แนะ

๖.๒.๑ ด้านการติดตามและประเมินผลฯ

๑. การดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ มีขั้นตอนยุ่งยากและไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานติดตามและประเมินผลฯ

๒. ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดตามและประเมินผลฯ เช่น พาหนะในการออกติดตามประเมินผลฯ ฯลฯ

๓. ขาดบุคลากรในการออกติดตามและประเมินผล

๖.๒.๒ การดำเนินงานตามแผนงานโครงการ

การทำงานตามโครงการยังมีความล่าช้า เนื่องจาก

- การดำเนินการโครงการตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีความล่าช้าเนื่องจากรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจะได้รับในช่วงปลายปีงบประมาณ

- การจัดซื้อจัดจ้างบางโครงการ ไม่มีหรือมีผู้มาซื้อเอกสารเพียงรายเดียว เนื่องจากราคาวัสดุมีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหลายครั้ง

- การจัดซื้อจัดจ้างของท้องถิ่นมีระเบียบเกี่ยวข้องกับค่อนข้างเยอะและมีความละเอียดมากเกินไป

- การขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในด้านช่าง การกำหนดราคากลาง/การออกแบบ และจำนวนบุคลากรด้านช่างมีจำกัด

๖.๒.๓ ข้อเสนอแนะ

๑) พื้นที่เทศบาลตำบลเกาะจันทร์มีพื้นที่ค่อนข้างเล็ก จึงควรมีการสำรวจข้อมูลพื้นที่ตั้งโครงการและความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในพื้นที่

๒) ควรมีการจัดทำระบบข้อมูลหรือจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อการวางแผนหรือนำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้ประกอบการวางแผน เนื่องจากในปัจจุบันระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการวางแผนพัฒนา กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารและการบริหารโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน

๓) ควรประสานกับผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่โดยเฉพาะคณะกรรมการชุมชนเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ

๔) ควรจัดให้มีระบบการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เช่น เสียงตามสายการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแผ่นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ การจัดทำจดหมายข่าว แผ่นพับ การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

๕) ควรดำเนินการตามแผนดำเนินงานประจำปีโดยเคร่งครัดโดยประกาศหาผู้รับจ้างไว้ก่อนและจะดำเนินการก่อนนี้ผูกพันต่อเมื่อมีงบประมาณแล้ว

๖) หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับกระบวนการ และสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดตามและประเมินผลฯ

๗) การสรรหาบุคลากรในด้านงานช่าง และพัสดุ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของเทศบาล

